

Kuntoutuksen banaaninkuoria!

1. Liikaa yritystä.

Kaikkea ei tarvitse tietää ja ymmärtää. Kysy asiakkaalta jos et tiedä jotain pelaamisesta, peleistä, hänen kulttuuristaan, hänen lähtömaastaan ym.

2. Liian lepsua.

Asiakastyössä täytyy joustaa, mutta kuinka pitkälle? Siihen opit vasta työkokemuksen karttuessa. Kuuntele asiakasta ja hänen tarpeitaan. Pidä koko ajan asiakkaan oma muutossuunnitelma kirkkaana mielessä. Se ohjaa sekä asiakasta että sinua.

3. Joku ryhmäläinen vie liikaa tilaa.

Ole tarkkana ryhmää ohjatessasi. Ole jämäkkä. Siirrä puheenvuoro seuraavalle. Jos ohjaajia on 2, niin purkakaakaan istuntokerta aina kokoontumisen jälkeen. Toinen ohjaaja voi myös aina vuorollaan keskittyä enemmän ryhmän toimivuuden reflektointiin.

4. Joku jää liikaa taka-alalle.

Ole tarkkana ja houkuttele ”apukysymyksillä” myös ryhmän hiljaisia kertomaan mielipiteitään. Heikommin kieltä puhuva voi kaivata työntekijän tukea varsinkin silloin, kun tehdään yhteisiä harjoituksia. Ryhmä on yleensä hyvin sensitiivinen ja huomioiva ja auttaa niitä jäseniä, joilla on heikko kielitaito. Monikulttuuriset ryhmät ovat usein monikielisiä.

5. Älä salli jumiutumista uhrin rooliin.

Kommunikaatiotottumusten muuttaminen on ykkösavain ongelmapelaajan ja läheisen välisiin ristiriitoihin. Kuuntele tarkoin mitä asiakas sanoo. Järjestä ajoittain yhteisiä paritapaamisia. Yhteistapaamiset ovat haastavia, mutta samalla hyvin antoisia. On luonnollista, että asiakas haluaa sinun asettuvan hänen puolelleen.

6. Läheinen siirtää vastuun rahapelaamisongelmasta ohjaajalle.

Muutos alkaa motivoivasta työskentelyotteesta. Käytä apunasi Prochaskin ”muutosympyrää” (esim. läheisen käsikirjan kuntoutusistunnossa), kun pohditte muutoksen käynnistämistä pelaamistottumuksissa ja elämänmuutoksessa. On tärkeää, että ongelmapelaaja ja läheinen molem-

mat täyttävät ”Muutoskompassin”. Kumpikin voi kompassin avulla tiedostaa senhetkisen elämänvaiheensa vahvuudet ja heikkoudet sekä tulee tietoiseksi muutoksen tärkeydestä.

7. Vastuun rajat ovat epäselvät.

Joskus kirjallisista sopimuksista voi olla hyötyä. Tue asiakasta asettamaan selkeät tavoitteet ja myös kirjaamaan tai puhumaan epäselvät vastuualueet auki.

8. Lukujärjestys uupuu.

Määritä kurssilla käsiteltävät teemat etukäteen ja pidä niistä kiinni. Se auttaa jäsentämään ajankäytön ja auttaa pysymään asiassa.

9. Liian tiukka lukujärjestys.

On syytä olla jämäkkä mutta ei joustamaton.

10. Liikaa henkilökohtaista kiinnostusta.

Ihmisen elämä ja erilaiset elämäntilanteet ovat mielenkiintoisia, mutta liika on liikaa ja voi viedä sivuraiteille.

11. Laimea henkilökohtainen kiinnostus.

Saattaa etäännyttää ja estää luottamuksen rakentamisen.

12. Kuvitelmia, että kaikki asiakkaat ovat samanlaisia!

Jokaisella ongelmapelaajalla ja myös hänen läheisellään on ainutkertainen ja erilainen elämä ja kasvuhistoria. Tämä pätee myös pelaamishistoriaan. Jotkut asiat voivat toistua ja sitä kannattaa aina käyttää hyödyksi. Jos asiakas käy yksilökuntoutuksessa, niin toisten asiakkaiden anonyymit tarinat ja esimerkit auttavat asiakasta oivaltamaan omia ajatusansoja, retkahdustekijöitä, motivaation heikentymistä, toivon löytämistä ym.

13. Uskomus, että asiakkaalla menee hyvin jos hän niin sanoo.

Retkahduksista ja takapakista on aina vaikea kertoa. Älä pakota asiakasta, ota se esille uudestaan sopivammassa yhteydessä. Älä kuitenkaan unohda ja ohita valheita. Osoita, että olet ajan tasalla ja välität, mitä asiakkaan elämässä tapahtuu. Itsensä huijaaminen kuuluu peliriippuvuuteen. Todelisuuden kohtaaminen voi olla ajoittain liian vaikeaa asiakkaalle.

14. Kuntoutuksen pitkittäminen.

Kuntoutuksen kertaus on usein tarpeen. Muista kuitenkin, että sinä et voi olla asiakkaan tukihenkilö. Sellainen täytyy löytää muualta. Muista verkostoituvaa työote. Ohjaa asiakas muun avun piiriin, jos se ei ole omaa osaamistasi. Auta asiakasta konkreettisesti yhteyden saamisessa kuten sähköpostien kirjoittamisessa ja soittamisessa muille viranomaisille.

15. Keskitytään liikaa pelaamisen lopettamiseen, eikä vaihtoehtoisii toimintoihin.

”Muutoskompassin” avulla voit auttaa asiakasta löytämään ne elämän osa-alueet, jotka vaativat muutosta. Mitä pienempi muutosaskel, sitä varmempaa on sen toteutuminen. Usein avain muutokseen löytyy siitä kaikkein tavallisimmasta eli asiakkaan jokapäiväisestä arjesta.

16. Uskomus, että muut toiminnot automaattisesti korvaavat pelaamisen.

Rahapelaaminen on ollut aivojen palkitsemisjärjestelmälle hyvin palkitsevaa. Siitä ei ole helppo irtautua ja retkahdukset ovat osa sitä. Pelaamisesta luopuminen aiheuttaa myös menetyksen ja surun tunnetta. Se on ollut elämäntapa. Uudet arjet sisällöt korvaavat pelaamisen vähitellen. Ärsykkeet pelaamiselle ovat koko ajan ympäristössä.